

СХВАЛЕНО

Протокол
засідання педагогічної ради
Новошляхівського ЗЗСО
I-III ступенів
31 серпня 2023 р. № 2

Зоя Глуза

НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА

«Мистецтво: образотворче мистецтво. 5 клас»,
розроблена на основі модельної програми
з мистецтва
для закладів загальної середньої освіти (автори О.М.Івасюк, О.А.Комаровська
та ін.)
на 2023-2024 н. р.

вчителя образотворчого мистецтва Філярович В.В.

**Назва модельної програми: «Мистецтво. 5-6 класи»
для закладів загальної середньої освіти (автори: О.М.Івасюк,
О.А.Комаровська.)**

«Рекомендовано Міністерством освіти і науки України» (наказ Міністерства освіти і науки України
від 12.07.2021 № 795)

Кількість годин на рік – 35

**с. Новий Шлях
2023 р.**

Вступна частина

Сила мистецтва – так званої «другої природи» людства – надзвичайна. Упродовж свого існування людина витворила велетенську кількість видів, родів і жанрів різноманітних мистецтв. Саме в мистецтві вона має можливість відтворювати навколишній світ у власний неповторний спосіб, при цьому – фантазувати, мріяти, проектувати і моделювати майбутнє; висловлювати своє ставлення до світу в його багатоманітності, формуючи емоційно-духовні цінності й константи гуманістичного світогляду, при цьому – відкривати, розвивати й удосконалювати грані власного характеру.

Мистецтво дає людині унікальну можливість поєднувати і реалізовувати через художню діяльність процеси світобачення-світосприйняття-світовідчуття-світотворення і у монічному, і в універсальному вимірах. Ознайомлення з кращими досягненнями людства в різних сферах мистецтв, оволодіння азами мови мистецтва як особливого комунікативного засобу спілкування між людьми різних рас і народів покликані підготувати майбутні покоління до міжкультурного діалогу, в якому органічно поєднується індивідуальне, національне та всезагальне, вселюдське.

Модельна навчальна програма «Мистецтво. 5-6 класи (інтегрований курс)» визначає орієнтовну послідовність досягнення очікуваних результатів навчання учнів з мистецької освітньої галузі, зміст інтегрованого курсу «Мистецтво 5-6 класи» та види навчальної діяльності учнів, спрямовані на реалізацію очікуваних результатів на основі пропонованого змісту. Модельна навчальна програма відображає засадничі ідеї Державного стандарту базової середньої освіти (Постанова Кабінету Міністрів України від 30. 09. 2020 р. № 898)¹, ідеї концепції «Нова українська школа» (2016 р.)².

Модельна навчальна програма спрямована на реалізацію **мети базової середньої освіти**, яка передбачає розвиток природних здібностей, інтересів, обдарувань учнів, формування компетентностей, необхідних для їх соціалізації та громадянської активності, свідомого вибору подальшого життєвого шляху та самореалізації, продовження навчання на

рівні профільної освіти або здобуття професії, виховання відповідального, шанобливого ставлення до родини, суспільства, навколишнього природного середовища, національних і культурних цінностей українського народу.

Метою мистецької освітньої галузі є цілісний розвиток успішної особистості учня у процесі освоєння мистецьких надбань людства; усвідомлення власної національної ідентичності в міжкультурній комунікації; формування компетентностей, необхідних для художньо-творчого самовираження; розкриття креативного потенціалу, залучення до культурних процесів в Україні.

Відповідно до мети освітньої галузі, **метою** інтегрованого курсу «Мистецтво. 5-6 класи» є цілісний (особистісний, духовний, національний, творчий тощо) розвиток і формування компетентностей для художньо-творчого самовираження учня в процесі освоєння мистецьких надбань людства.

Мета інтегрованого курсу «Мистецтво» реалізується в таких **завданнях**:

- збагачення духовного світу й виховання цінностей учнів у процесі освоєння мистецьких надбань людства;
- виховання пошани до культурних надбань духовної і матеріальної спадщини;
- розвиток загальних і спеціальних мистецьких здібностей, художньо-образного мислення й художніх інтересів;
- сприяння творчому самовияву та розвитку індивідуального стилю учня / учениці через мистецтво;
- поглиблення знань про види мистецтва, особливості їхньої художньо-образної мови; формування передбачених Державним стандартом базової середньої освіти мистецьких умінь і ставлень;
- розвиток умінь сприймати мистецтво в соціальному та культурному контексті;
- навчитися застосовувати мистецтво для саморефлексій та самопізнання.

Програма ґрунтується на визначених Державним стандартом **ціннісних орієнтирах**, а саме: повага до особистості учня та визнання пріоритету його інтересів, досвіду, власного вибору, прагнень, ставлення у визначенні мети й організації освітнього процесу, підтримка пізнавального інтересу та наполегливості; забезпечення рівного доступу кожного учня до освіти без будь-яких форм дискримінації учасників освітнього процесу; дотримання принципів академічної доброчесності у взаємодії учасників освітнього процесу та організації всіх видів навчальної діяльності; становлення вільної особистості учня, підтримка його самостійності, підприємливості й ініціативності, розвиток критичного мислення та впевненості в собі; формування культури здорового способу життя учня, створення умов для забезпечення його гармонійного фізичного та психічного розвитку, добробуту; створення освітнього середовища, в якому забезпечено атмосферу довіри, без будь-яких форм дискримінації учасників освітнього процесу; утвердження

людської гідності, чесності, милосердя, доброти, справедливості, співпереживання, взаємоповаги і взаємодопомоги, поваги до прав і свобод людини, здатності до конструктивної взаємодії учнів між собою та з дорослими; формування в учнів активної громадянської позиції, патріотизму, поваги до культурних цінностей українського народу, його історико-культурного надбання і традицій, державної мови; плекання в учнів любові до рідного краю, відповідального ставлення до довкілля.

Програма охоплює формування **наскрізних** в усіх ключових компетентностях **умінь**: читати з розумінням; висловлювати власну думку в усній і письмовій формі; критично і системно мислити; логічно обґрунтовувати позицію; діяти творчо; виявляти ініціативу; конструктивно керувати емоціями; оцінювати ризики; приймати рішення; розв'язувати проблеми; співпрацювати з іншими.

Модельна навчальна програма «Мистецтво. 5-6 класи (інтегрований курс)» спрямована на реалізацію **компетентнісного потенціалу мистецької освітньої галузі**, зокрема на формування визначених Державним стандартом ключових компетентностей.

Для інтегрованого курсу «Мистецтво» провідною є ключова **культурна компетентність**, що передбачає наявність стійкого інтересу до опанування культурних і мистецьких здобутків України та світу, шанобливого ставлення до культурних традицій українців, представників корінних народів і національних меншин, інших держав і народів; здатність розуміти і цінувати творчі способи вираження та передачі ідей у різних культурах через різні види мистецтва та інші культурні форми; прагнення до розвитку та вираження власних ідей, почуттів засобами культури і мистецтва.

Відповідно до змісту компетентності передбачено формування низки **умінь** (орієнтуватися в культурному різноманітті, аналізувати способи вираження і передачі ідей у різних культурах за допомогою мистецтва, розвивати власну емоційно-почуттєву сферу на основі сприйняття мистецтва і художньо-творчої діяльності, створювати художні образи засобами різних видів мистецтва, продукувати ідеї та реалізовувати їх; відповідально ставитися до інтелектуальної і культурної власності) та **ставлень** (усвідомлення загальнолюдських, естетичних і художніх цінностей, виявлення пошани до мистецького надбання українського народу і гордості за нього, поваги і толерантного ставлення до культурного різноманіття регіонів світу, усвідомлення власної ідентичності у світовій культурній спадщині, розуміння необхідності збереження художнього надбання людства, розуміння важливості естетичних чинників у повсякденному житті).

Завдання формування *інших ключових компетентностей* реалізуються через набуття відповідних *умінь*, зокрема грамотно висловлювати українською мовою свої враження від мистецтва, спостерігати і відтворювати довкілля в художніх образах засобами різних видів мистецтва; застосовувати цифрові технології для створення, презентації і популяризації художніх образів, для здобуття мистецької інформації; працювати в команді для виконання художньо-творчих завдань тощо і *ставлень*: сприйняття й шанування культурного різноманіття світу; відповідальність за особистий і спільний результат у мистецьких проектах; дбайливе ставлення до народних мистецьких традицій рідного краю та виявлення поваги до надбань інших культур, усвідомлення важливості творчої діяльності для самореалізації особистості, демонстрування готовності до партнерства у творчому процесі тощо.

Модельна навчальна програма «Мистецтво. 5-6 класи (інтегрований курс)» спрямована формування визначених у Державному стандарті *умінь* з мистецької освітньої галузі, які передбачають, що учень / учениця:

- пізнає різні види мистецтва, інтерпретує художні образи, набуває досвіду емоційних переживань, розвиває ціннісне ставлення до мистецтва, таким чином збагачуючи особистий естетичний досвід, удосконалюючи вміння сприймати, аналізувати, інтерпретувати, оцінювати мистецтво шляхом виявлення емоційно-ціннісного ставлення до нього;
- формує художньо-образне, асоціативне мислення під час творчої діяльності в різних видах мистецтва, зумовлюючи розвиток креативності, мистецьких здібностей, здатності експериментувати, імпровізувати з різними способами художньо-творчого самовияву;
- пізнає себе через взаємодію з різноманітними мистецькими об'єктами, розвиває емоційний інтелект, завдяки чому поглиблюються уявлення про можливість і способи впливати на свій емоційний стан завдяки сприйманню творів мистецтва);
- використовує інформаційне середовище у власній творчості та художній комунікації, формуючи інформаційну та комунікативну компетентності, здатність соціалізуватися через мистецтво, удосконалюючи вміння презентувати й критично оцінювати мистецькі твори, явища та свої досягнення тощо.

Наступність між циклами навчання на рівнях початкової та базової середньої освіти у модельній програмі з інтегрованого курсу «Мистецтво» (5-6 клас)» реалізується за допомогою врахування мети, завдань і очікуваних

результатів навчання, визначених у Державному стандарті початкової освіти й типових освітніх програмах для початкової школи, а також тим, що групи результатів навчання співвідносяться з відповідними змістовими лініями програми початкової школи. Поєднання творчості, інтерпретації та знань дає змогу учневі / учениці проявляти себе як в індивідуальній, так і колективній діяльності. Програма передбачає креативний підхід до вокальної, інструментальної та художньо-творчої активності.

Пріоритети викладання курсу «Мистецтво. 5-6 класи (інтегрований курс)»:

- дитиноцентризм, тобто орієнтація на учня / ученицю, урахування їхніх вікових особливостей та освітніх траєкторій;
- виховання на цінностях, що передбачає орієнтацію освітнього процесу на загальнолюдські цінності, плекання української ідентичності, зв'язок з національною та світовою художньою культурою;
- формування моральних якостей шляхом утвердження людської гідності, виховання в учнів загальнолюдських чеснот; плекання любові до рідного краю, культури; формування активної громадянської позиції та шанобливого ставлення до України;
- педагогіка партнерства, засадничими принципами якої є доброзичливість і позитивне ставлення; довіра у відносинах; діалог – взаємодія – взаємоповага;
- демократичність, а саме – свобода форм організації, методів, засобів навчання мистецтва; створення кожній дитині умов для найповнішої реалізації її мистецьких і творчих здібностей та всебічного розвитку особистості.

Структура модельної програми «Мистецтво. 5-6 класи (інтегрований курс)» містить річні теми: «Мистецтво навколо нас» і «Життя крізь призму мистецтва», які, у свою чергу, розподілено на розділи (кластери за місяцями), що передбачають послідовність і наступність опанування навчального матеріалу з урахуванням можливостей інтеграції музичного, образотворчого та синтетичних мистецтв. Вибір навчального тематизму визначається віковими запитами учнів. У 5-му класі на засадах наступності з початковою освітою охоплено теми, в яких розкривається образ дитинства і світ, що оточує дитину, наприклад, тема «Палітра мистецтв» акцентує на розмаїтому світі мистецтва, детально розповідає про його види та можливості самореалізації через кожен з них; через тему «Світ дитинства в мистецтві» учні

можуть побачити та відчуті свою причетність до художнього світу, що допоможе їм інтегруватися у світ мистецтва, проявити творчі здібності, розкрити власний потенціал.

У 6 класі як відповідь на інтереси підлітків розкриваються втілені у мистецьких творах дискусійні теми взаємин, добра і зла в мистецтві та житті, ролі мистецтва в житті людини тощо.

Тематичну структуру програми подано в таблиці 1.

Табл. 1

Тематична структура модельної програми «Мистецтво. 5-6 класи (інтегрований курс)»

Клас	Тема року	Теми розділів (кластери)
5	Мистецтво навколо нас	Палітра мистецтв
		Світ дитинства в мистецтві
		Навколишній світ у мистецтві
		Народні мистецькі традиції
		Персонажі казок та їх відображення у мистецтві
		Рух у житті та в мистецтві
		Мистецькі прогулянки на природі
		Тварини у мистецтві: реальні та фантастичні образи
		Зустріч мистецтв
6	Життя крізь призму мистецтва	Унікальність художнього таланту
		Мої погляди на мистецтво
		Добро і зло в мистецтві

Сучасність мистецьких традицій
Реальне і вигадане в мистецьких творах
Внутрішній світ і зовнішність людини у мистецтві
Історичні сюжети в мистецтві
Мистецтво на вулицях міста
Мистецтво змінює людину і життя

Для досягнення очікуваних результатів програмою запропоновано різноманітні **види діяльності учнів**, наприклад:

- сприймання та аналіз творів різних видів мистецтва, висловлювання вражень про них;
- аналіз змісту, настрою, характеру, форми мистецького твору;
- вправлення у визначенні основних засобів виразовості, їхньої ролі у створенні художнього образу;
- висловлювання припущень про різні художні можливості синтезу мистецтв;
- виконання музичних творів, запропонованих для сприймання та інтерпретації, улюблених пісень;
- створення вокальних та інструментальних імпровізацій;
- виконання творів з різних видів образотворчого мистецтва;
- застосування опанованих технік і прийомів у процесі створення театральних, екранних та циркових образів;
- вербальний опис результатів власної творчості;
- рефлексивний діалог у групах;
- участь у колективних мистецьких заходах (концерт, конкурс);
- презентація індивідуальних, групових та колективних робіт;
- вибір видів художньо-творчої діяльності за вподобаннями та інтересами;
- участь у зустрічах з митцями, мистецьких квестах тощо.

Шляхи реалізації програми та особливості організації освітнього процесу з інтегрованого курсу «Мистецтво».

Програма передбачає використання різних навчальних і навчально-методичних матеріалів: підручників, посібників, а також методичного забезпечення, розробленого вчителем самостійно. Музична та художня творчість і комунікація є

основними видами діяльності. Перевага надається інтерактивним, дослідницьким, проєктним видам діяльності. Зазначені види спонукають учнів до глибоких роздумів над художнім процесом у цілому та взаємозв'язком художніх дисциплін. Рефлексії є найвищим ступенем пізнавальної активності.

Вивчення окремих тем може бути реалізовано як у межах класно-урочної системи, так і з використанням інших форм освітньої діяльності (навчальні екскурсії, відвідування мистецьких заходів, проєкти тощо), а також в умовах дистанційного та змішаного навчання (за наявності відповідного методичного забезпечення).

У програмі не представлено перелік обов'язкових творів для вивчення.

Основна частина

Програма

5 клас

МИСТЕЦТВО НАВКОЛО НАС

Очікувані результати навчання	Пропонований зміст інтегрованого курсу	Види навчальної діяльності
Тема 1. Палітра мистецтв (4 год.)		
виокремлює виразові засоби у творах різних видів мистецтва для пояснення власного враження;	Народження образотворчого мистецтва Творці образотворчого мистецтва (народні умільці та професійні художники). Візуальний художній образ.	виокремлює виразові засоби у творах різних видів мистецтва для пояснення власного враження; перегляд та аналіз зразків творів різних видів мистецтва; розвиток умінь виокремлення

<p>виявляє ініціативність у втіленні творчого задуму;</p> <p>визнає можливість різного втілення творчого задуму, відстоює свою позицію у творчості;</p> <p>розуміє значення партнерства в спільній мистецькій творчості;</p> <p>висловлює свою думку в обговореннях творів мистецтва;</p> <p>обирає зі знайомих творів мистецтва ті, які найкраще відображають власні емоції;</p>	<p>Види образотворчого мистецтва та основні засоби їх виразовості.</p> <p>Синтез мистецтв Створення художнього образу на сцені, на екрані, на арені. Вплив музики на розвиток живопису.</p>	<p>засобів виразовості у творах різних видів мистецтва;</p> <p>формування уявлень про різні художні можливості синтезу мистецтв (особливості художнього образу в театрі, на екрані, на цирковій арені); застосування опанованих технік і прийомів у процесі створення театральних, екранних образів; виконання творів з різних видів образотворчого мистецтва; пошук критеріїв художньої цінності мистецьких творів; представлення власного досвіду емоційного сприйняття мистецьких творів; пошук вербальних засобів опису та аналізу результатів власної творчості; обговорення впливу мистецтва на людину, його роль у соціумі, значення в житті своєї родини; опанування способів виявлення та висловлення ідей;</p> <p>виявлення впливу творів різних видів мистецтва на власний</p>
---	--	---

<p>вирізняє художні засоби, які вплинули на враження від сприйнятого твору; виявляє і використовує з допомогою вчителя чи інших осіб авторський продукт у власній мистецькій діяльності.</p>		<p>емоційний стан; рефлексивний діалог у групах; екскурсія до театру та цирку; опис власних міркувань; використання матеріалів із художніх альбомів, сайтів з посиланням на них.</p>
--	--	--

Тема 2.Світ дитинства у мистецтві (5 год.)		
<p>передає враження від творів вербально/ невербально (різними художніми засобами);</p> <p>виконує зображення, зокрема замальовки з натури і за уявою, розробляє ескізи для сценічних виступів тощо; застосовує різні прийоми, художні техніки, матеріали, формати;</p>	<p>Образи дитинства в образотворчому мистецтві</p> <p>Тип дитячого героя на картинах та ілюстраціях.</p> <p>Графіка. Різновиди графіки. Основні засоби виразовості (різнохарактерність і пластичність ліній, виразність тональних та кольорових плям).</p> <p>Комп'ютерна графіка, комп'ютерна анімація; способи застосування (оглядово).</p> <p>Синтез мистецтв Види анімації (мальована 2D, лялькова /як підвид пластилінова, комп'ютерна 3D, аніме, технологія captureinmotion (охоплення руху в 3D), пісочна.</p>	<p>сприймання художніх творів, виконаних у графічних, живописних, скульптурних техніках; формування уявлень про зображувальні засоби графіки, різновиди графіки, види анімації; сприймання анімаційних фільмів, ілюстрацій до дитячих пісень, віршів; порівняння анімаційних образів;</p>

<p>використовує цифрові технології для втілення задуму, зокрема створює фото різних жанрів (фотопортрет, фотопейзаж), komponує прості відеоролики; створює зображення під час експерименту з кольорами, лініями, формами тощо (графічні, живописні, пластичні, анімаційні тощо);</p> <p>встановлює з допомогою вчителя чи інших осіб способи вдосконалення вмінь;</p> <p>використовує власний досвід і різні види інформації під час колективної творчості; пояснює вплив творів на зміну власного емоційного стану;</p> <p>виражає свої почуття та емоції різними художніми засобами,</p>	<p>Дитячі образи в анімації.</p>	<p>створення ескізів, замальовок; створення мультиплікаційних персонажів (мальованих та цифрових персонажів); створення цифрових зображень для подальшого використання у творчості; створення художніх образів літературних та анімаційних персонажів у різних техніках; створення дитячих образів в різних видах анімації; творча розробка елементів костюмів і добір реквізиту для персонажів пісень;</p> <p>рефлексивний аналіз виконаних робіт; оцінювання власних досягнень щодо створення ілюстрацій та художніх образів персонажів анімаційних фільмів; участь в ігрових та колективних формах роботи; публічне висловлювання вражень від творів і творчого процесу; партнерська взаємодія в процесі творчості; висловлення вражень про</p>
--	----------------------------------	--

<p>застосовує ці засоби окремо чи в поєднанні;</p> <p>обирає відомі способи творення, зокрема медіаформати (додавання ілюстрацій, створення нескладних графічних зображень, фото тощо) для художнього самовираження;</p> <p>упорядковує з допомогою вчителя чи інших осіб дібрані матеріали.</p>		<p>особливості створення художнього образу;</p> <p>вираження настрою і характеру кольором, контрастом тонів, кольорів;</p> <p>висловлювання вражень від творів і творчого процесу, обмін думками;</p> <p>посилання на знайомі мистецькі твори у процесі вербальної характеристики задуму;</p>
--	--	---

Тема 3. Навколишній світ у мистецтві (4 год.)		
<p>Пояснює засоби виразовості художнього образу у творах різних видів мистецтва; орієнтується в особливостях народного мистецтва рідного краю;</p> <p>порівнює художні образи з явищами навколишнього середовища; бере участь у проєктній діяльності;</p>	<p>Що «розповідає» натюрморт про людину та її захоплення</p> <p>Натюрморт як жанр образотворчого мистецтва. Образний світ натюрморту. Композиція натюрморту (вибір формату, відтворення відчуття об'єму контрастом світла і тіні, пропорції і масштаб).</p> <p>Синтез мистецтв Музичний театр. Основні музично-театральні жанри. Побудова і музичні номери театральної вистави. Опера. Театральний реквізит (бутафорія), грим, костюм. Декорації.</p>	<p>сприймання образів предметного світу, створених у різних видах образотворчого мистецтва; ознайомлення з творчістю відомих митців краю; відвідування музеїв, театрів і мистецьких об'єктів рідного краю;</p> <p>визначення ролі натюрморту в мистецтві;</p> <p>опанування основ техніки штрихування в процесі виконання тренувальних вправ; ознайомлення із законами композиції в натюрморті; виконання зображення предметів</p>

		<p>простої форми в натюрморті;</p> <p>фіксація результатів спостережень за навколишнім середовищем, презентація результатів;</p> <p>порівняння зображуваних з натури предметів за кольором, тоном, розміром, відстанню та розташуванням;</p> <p>вивчення ролі світла і тіні у виявленні форми та об'єму предметів; композивання у форматі нескладної натюрмортної групи з натури</p> <p>виконання різних видів натюрмортів із застосуванням законів композиції;</p> <p>аналіз геометричної форми предметів та об'єктів</p>
--	--	--

<p>ділиться спостереженнями в навколишньому середовищі і соціумі, підтверджує думку аргументами;</p> <p>за потреби обирає види художньо-творчої діяльності для задоволення.</p>		<p>долучення до мистецьких проєктів, виставок дитячих малюнків, театральних вистав;</p> <p>об'єктивна оцінка власних успіхів і невдач у творчій діяльності, робота над помилками;</p> <p>створення презентаційних візуальних матеріалів про історію жанру натюрморт;</p> <p>власний вибір видів художньо-творчої діяльності за вподобаннями та інтересами;</p> <p>пояснення задуму та ідеї виконаного твору;</p> <p>.</p>
<p>Тема 4. Народні мистецькі традиції (4 год.)</p>		

<p>виявляє обізнаність у календарно-обрядових діях як прообразі видів мистецтва;</p> <p>орієнтується в особливостях народного мистецтва рідного краю;</p> <p>передає враження від творів вербально / невербально (різними художніми засобами); наводить приклади зв'язків між видами мистецтва, синтезу мистецтв; пояснює зв'язки між мистецтвом і життям;</p>	<p>Народні зображувальні традиції в Україні та світі Ритм в образотворчому мистецтві. Орнаментальні мотиви. Стилзація. Види орнаментів. Символіка орнаментальних мотивів.</p> <p>Атрибути святкування зимових свят у різних народів.</p> <p>Образи новорічних персонажів в різних країн в образотворчому мистецтві.</p> <p>Синтез мистецтв</p>	<p>обговорення ролі декоративного мистецтва в художньому оформленні новорічно-різдвяних дійств;</p> <p>створення образів вертепу та новорічних персонажів різних країн; виконання колядок та щедрівок з елементами театралізації; інсценізація фрагментів обрядових дійств;</p>
--	--	---

<p>виконує зображення, зокрема замальовки з натури і за уявою, розробляє ескізи для сценічних виступів тощо; застосовує різні прийоми, художні техніки, матеріали, формати, засоби дизайну тощо;</p> <p>створює ескізи виробів з етнічними мотивами із застосуванням знайомих художніх технік;</p> <p>пропонує власні ідеї, реалізує їх самостійно або з допомогою вчителя чи інших осіб, зокрема з урахуванням національних традицій, сучасних тенденцій, використанням знань і умінь з інших освітніх галузей;</p> <p>презентує результати власної творчості публічно, пояснює свій</p>	<p>Художнє оформлення різдвяно - новорічної вистави.</p>	<p>виготовлення колажів, стінгазет, лепбуків, буклетів тощо про народні традиції святкування зимових свят;</p> <p>створення ритмічних орнаментальних композицій (у техніках розпису, витинанки, ліплення, аплікації тощо);</p> <p>формування умінь здобувати інформацію і презентувати колективну роботу з добором атрибутів, використанням цифрових засобів;</p> <p>використання власного досвіду і різної інформації під час підготовки</p>
---	--	---

<p>задум, за потреби може докладно його описати; визнає можливість різного втілення творчого задуму, відстоює свою позицію у творчості; долучається до мистецьких заходів; виконує різні ролі в спільному творчому процесі, дослухається до творчих ідей інших осіб; визнає різні позиції та оцінки учасників; елементів костюмів, атрибутів, гриму</p>		<p>до фестивалів, конкурсів, олімпіад тощо; інсценізація календарно-обрядових дійств із використанням народних костюмів, гриму тощо; пошук і добір актуальних матеріалів із різних джерел для ефективного застосування при створенні власного твору мистецтва; пошук та систематизація матеріалів етнографічного змісту.</p>
II семестр		
Тема 5. Персонажі казок та їх відображення у мистецтві (3 год.)		
<p>Пояснює засоби виразовості художнього образу у творах різних видів мистецтва;</p>		

<p>виокремлює виразові засоби у творах різних видів мистецтва для пояснення власного враження;</p> <p>застосовує у процесі вербальної інтерпретації знайому термінологію, зокрема іноземного походження;</p>	<p>Казкові персонажі в образотворчому мистецтві Ілюстрація до казки. Зображення казкових персонажів у книжках.</p> <p>Засоби художньої виразовості та емоційної насиченості, що використовують художники-ілюстратори у своїй роботі.</p> <p>Контраст в образотворчому мистецтві.</p> <p>Мистецтво витинанки.</p> <p>Синтез мистецтв</p> <p>Художнє оформлення лялькової вистави.</p>	<p>перегляд зразків казкових образів, виконаних у техніці графіки; сприймання та інтерпретація ілюстрацій до казок українських і зарубіжних художників-ілюстраторів;</p> <p>висловлення вражень про особливості створення ілюстрації до казки, художнього образу казкових персонажів, вираження настрою контрастом тону; міркування щодо особливостей художнього оформлення та проведення лялькової вистави; ознайомлення з роботою художника-декоратора лялькової вистави.</p>
--	--	---

<p>створює зображення під час експерименту з кольорами, лініями, формами тощо (графічні, живописні, пластичні, анімаційні тощо);</p> <p>використовує результати спостережень у мистецькій діяльності, створення зображень в різних художніх техніках і матеріалах (колаж, інсталяція тощо);</p> <p>використовує художню літературу для створення власних творів</p>		<p>виконання силуетних і контрастних образів казкових персонажів;</p> <p>створення ілюстрацій до казок; створення колективної галереї героїв;</p> <p>виготовлення ляльок для театральної вистави;</p> <p>розповідь про характерні особливості улюблених персонажів;</p> <p>добір літературних творів, їх переосмислення для створення власних творів мистецтва;</p> <p>дискусія щодо вибору критеріїв</p>
---	--	---

<p>мистецтва;</p> <p>оцінює власні успіхи і досягнення, зауважує помилки та частково самостійно виправляє їх; висловлює свою думку в обговореннях творів мистецтва; визначає улюблені види мистецької діяльності, пояснює, від чого отримує задоволення у своїй творчості;</p> <p>обирає відомі способи творення, зокрема медіаформати (додавання ілюстрацій, створення нескладних графічних зображень, фото тощо) для художнього самовираження упорядковує з допомогою вчителя чи інших осіб дібрані матеріали.</p>		<p>оцінки дитячих ілюстрацій;</p> <p>участь в обговоренні мистецького твору із посиланням на автора</p> <p>створення добірки та рейтингів улюблених ілюстрацій до творів дитячої літератури; обговорення особливостей використання засобів виразовості образотворчого мистецтва у своїх роботах.</p>
--	--	--

Тема 6. Рух у житті та в мистецтві (4год.)

<p>Пояснює засоби виразовості художнього образу у творах різних видів мистецтва;</p>		
--	--	--

<p>виокремлює жанрові ознаки творів різних видів мистецтва;</p> <p>пояснює цінності, закладені в художньому творі та коментує своє ставлення до них;</p> <p>передає враження від творів вербально / невербально (різними художніми засобами);</p>	<p>Скульптура – мить, яка застигла</p> <p>Скульптура як вид образотворчого мистецтва.</p> <p>Види, матеріали, техніки виконання, засоби виразовості, емоційна насиченість скульптури (статичної динамічної, кінетичної).</p> <p>Синтез мистецтв</p>	<p>ознайомлення з матеріалами та техніками роботи у скульптурі; дослідження явищ статики та динаміки у скульптурних образах;</p> <p>сприймання та аналіз творів скульптури; ознайомлення із зразками скульптури рідного краю;</p>
---	---	---

<p>створює зображення під час експерименту з кольорами, лініями, формами і т. п. (графічні, живописні, пластичні, анімаційні тощо);</p> <p>пропонує власні ідеї, реалізує їх самостійно або з допомогою вчителя чи інших осіб, зокрема з урахуванням національних традицій, сучасних тенденцій, використанням знань і умінь з інших освітніх галузей;</p> <p>аналізує інформацію від інших осіб з метою самовдосконалення (надання/отримання коментарів, пропозицій тощо), реагує на неї; розуміє значення партнерства в спільній мистецькій творчості;</p>		<p>ліплення пластичним, конструктивним та комбінованим способом;</p> <p>конструювання з природним матеріалом;</p> <p>створення статичної та динамічної об'ємної (рельєфної) композиції;</p> <p>передача динаміки у процесі створення образів скульптури;</p> <p>порівняльний аналіз виконаних робіт;</p> <p>самоаналіз власної творчої діяльності: об'єктивна самооцінка, перспективи самовдосконалення;</p> <p>добір і використання інформаційних матеріалів для втілення художнього задуму;</p> <p>участь у групових і колективних творчих проєктах;</p> <p>презентація результатів власної</p>
---	--	---

<p>пропонує способи розв'язання завдань у разі виникнення труднощів;</p> <p>пояснює вплив творів на зміну особистого емоційного стану;</p> <p>шукає і добирає з допомогою вчителя чи інших осіб аудіо-, відео-, ілюстративні і текстові матеріали з різних джерел, планує свою діяльність для реалізації поставленого завдання.</p>		<p>творчості (виставки робіт); колективне обговорення ролі скульптур у мистецькому обличчі міст, сіл, інших населених пунктів; обмін враженнями про емоційне сприйняття творів скульптури;</p> <p>пошук і добір актуальних матеріалів із різних джерел для ефективного застосування при створенні власного твору мистецтва; планування діяльності для реалізації поставлених завдань; орієнтування у джерелах інформації про мистецтво, вироблення вмінь визначати їх достовірність.</p>
Тема 7. Мистецькі прогулянки на природі (4год.)		
<p>Виокремлює жанрові ознаки творів різних видів мистецтва;</p>		

<p>цілісно охоплює увагою твір під час сприймання, керує увагою;</p> <p>порівнює художні образи з явищами навколишнього середовища;</p> <p>наводить приклади зв'язків між видами мистецтва, синтезу мистецтв; пояснює зв'язки між мистецтвом і життям;</p> <p>виконує зображення, зокрема замальовки з натури і за уявою, розробляє ескізи для сценічних виступів тощо; застосовує різні прийоми, художні техніки, матеріали, формати, засоби дизайну тощо;</p> <p>спостерігає за навколишнім</p>	<p>Краса природи в образотворчому мистецтві</p> <p>Пейзаж як жанр образотворчого мистецтва.</p> <p>Різновиди пейзажів у живописі.</p> <p>Настрій у пейзажі, колорит (теплий, холодний, наближений, контрастний), плановість. Етюд.</p> <p>Синтез мистецтв</p> <p>Театрально-декоративний живопис.</p>	<p>перегляд зразків різних видів пейзажу (морського, гірського, архітектурного, міського, сільського, фантастичного тощо); ознайомлення зі зразками етюдів;</p> <p>створення пейзажів і виконання вправ з передаванням настрою, колориту, плановості в зображенні природних об'єктів; застосування законів композиції у пейзажі;</p> <p>створення цифрових зображень з</p>
---	---	--

<p>середовищем, фіксує (фото, відео, замальовки тощо) і презентує власні спостереження;</p> <p>бере участь у проєктній діяльності; презентує результати власної творчості публічно, пояснює свій задум, за потреби може докладно його описати; складає план своїх дій у створенні колективного художнього продукту;</p> <p>ділиться спостереженнями в навколишньому середовищі і соціумі, підтверджує думку аргументами;</p>	<p>Особливості професії художника-декоратора.</p>	<p>теми; вивчення виражальних можливостей світла в пейзажі; відтворення явищ природи, глибини простору в пейзажному жанрі;</p> <p>презентація творчо-експериментальних завдань; участь у пошуково-дослідницьких проєктах з вивчення мистецької спадщини краю;</p> <p>колективне обговорення вражень від сприймання візуальних образів, які відтворюють картини природи, аргументоване пояснення</p>
--	---	--

<p>пояснює свої уподобання, порівнює власні вподобання з уподобаннями інших осіб із свого оточення;</p> <p>визначає з допомогою вчителя чи інших осіб достовірність джерела інформації про мистецтво;</p> <p>виявляє відповідальність щодо дотримання авторського права у процесі художньої комунікації.</p>		<p>власної думки; обговорення впливу природи на емоційний стан та почуття; висловлення суджень про втілення ідейного задуму в пейзажах спілкування з художниками-пейзажистами, обмін враженнями від перегляду творів пейзажного жанру;</p> <p>визначення достовірності джерел інформації про мистецтво, відбір кращих; формування розуміння прав авторів у процесі художньої комунікації.</p>
<p>Тема 8.Тварини у мистецтві: реальні та фантастичні образи (4год.)</p>		
<p>Пояснює засоби виразовості художнього образу у творах різних видів мистецтва;</p> <p>наводить приклади творів різних видів мистецтва;</p>	.	<p>перегляд образів тварин, виконаних художниками-аніمالістами у</p>

<p>характеризує особливості технік виконання творів;</p> <p>передає враження від творів вербально/ невербально (різними художніми засобами); порівнює художні образи з явищами навколишнього середовища;</p> <p>виконує зображення, зокрема замальовки з натури і за уявою, розробляє ескізи для сценічних виступів тощо; застосовує різні прийоми, художні техніки,</p>	<p>Образи тварин в образотворчому мистецтві.</p> <p>Анімалістичний жанр в образотворчому мистецтві.</p> <p>Засоби й способи художньої виразовості та емоційної насиченості творів художників-анімалістів.</p> <p>Синтез мистецтв Образи тварин в анімації та кіно.</p> <p>Грим для створення сценічного образу тварин. Характерний грим.</p>	<p>графіці, живописі та скульптурі; спостереження за пропорціями та пластикою тіла тварин;</p> <p>створення виразних образів тварин у різних видах мистецтва;</p> <p>виконання начерків тварин з натури, акварельних етюдів; виконання тематичних, пейзажно-анімалістичних композицій; малювання ескізів костюмів, гриму для втілення творчого задуму сценічного образу; добір аудіо- та відеоматеріалів для</p>
--	--	--

<p>матеріали, формати, засоби дизайну тощо; використовує цифрові технології для втілення задуму, зокрема створює фото різних жанрів (фотопортрет, фотопейзаж), компонує прості відеоролики; спостерігає за навколишнім середовищем, фіксує (фото, відео, замальовки тощо) і презентує власні спостереження;</p> <p>використовує результати спостережень у мистецькій діяльності: створення зображень в різних художніх техніках і матеріалах (колаж, інсталяція тощо)</p> <p>визначає сильні і слабкі сторони своєї роботи в чітких формулюваннях; встановлює за допомогою вчителя чи інших осіб способи вдосконалення вмінь; використовує власний досвід і різні види інформації під час</p>		<p>виконання творчого завдання;</p> <p>висловлення суджень про гуманне ставлення до тварин;</p> <p>фіксація результатів спостережень за допомогою різних засобів; презентація власних спостережень у творах мистецтва;</p> <p>визначення типових помилок, планування роботи над ними;</p> <p>визначення способів удосконалення виконавської майстерності;</p> <p>участь у дискусіях про роль мистецтва у захисті та збереженні тваринного світу;</p> <p>розвитокуміль виражати власний емоційний стан за допомогою</p>
---	--	--

<p>колективної творчості; пропонує способи розв'язання завдань в разі виникнення труднощів;</p> <p>шукає і добирає з допомогою вчителя чи інших осіб аудіо-, відео-, ілюстративні і текстові матеріали з різних джерел, планує свою діяльність для реалізації поставленого завдання.</p>		<p>художньої творчості;</p> <p>створення оригінальних і цифрових зображень тварин для презентації власної творчості; пошук ілюстрацій до художніх творів про тварин; пошук та добір актуального матеріалу для роботи над твором, планування подальшої діяльності.</p>
<p>Тема 9. Зустріч мистецтв (3 год.)</p>		
<p>Виокремлює жанрові ознаки творів різних видів мистецтва;</p> <p>виокремлює виразові засоби у творах різних видів мистецтва для пояснення власного враження; застосовує у процесі вербальної інтерпретації знайому термінологію, зокрема іноземного походження;</p>		

<p>використовує цифрові технології</p>	<p>Мистецькі професії очима художників</p> <p>Портрет як жанр образотворчого мистецтва. Види портретів. Пропорції, композиція та колорит в портреті.</p> <p>Зображення представників мистецьких професій.</p> <p>Синтез мистецтв</p> <p>Синтетична природа сценічних та екранних видів мистецтва.</p> <p>Цирк як поєднання різноманітних форм художньої діяльності.</p> <p>Сучасні технології в естрадному та цирковому мистецтві.</p>	<p>перегляд та аналіз художніх творів портретного жанру;</p> <p>виконання портретних зображень у різних техніках;</p> <p>виконання начерків з натури;</p> <p>виконання тематичної композиції на мистецьку тематику;</p>
--	--	---

<p>для втілення задуму, зокрема створює фото різних жанрів (фотопортрет, фотопейзаж), komponує прості відеоролики; виявляє ініціативність у втіленні творчого задуму; створює зображення під час експерименту з кольорами, лініями, формами тощо (графічні, живописні, пластичні, анімаційні тощо);</p> <p>бере участь у проєктній діяльності; обирає відомі способи творення, зокрема медіаформати (додавання ілюстрацій, створення нескладних графічних зображень, аудіо- / відеороликів, фото тощо) для художнього самовираження;</p> <p>виявляє відповідальність щодо дотримання авторського права в</p>		<p>виконання художніх фотопортретів;</p> <p>виконання портретних зображень у різних техніках;</p> <p>виконання начерків з натури; фіксація послідовних рухів з відображенням пропорцій і загальних форм тіла людини;</p> <p>участь у творчих проєктах та шкільних мистецьких заходах (фестивалі, флешмоби тощо) з використанням медіаресурсів; дискусія щодо переваг та недоліків творчих професій; створення відеорепортажів про мистецькі об'єкти краю та представників творчих професій; створення добірки аудіо- та відеопрезентацій;</p> <p>знайомство з основами авторського</p>
--	--	--

<p>процесі художньої комунікації; виявляє і використовує з допомогою вчителя чи інших осіб авторський продукт у власній мистецькій діяльності.</p>		<p>права в сфері мистецтва. обговорення значення авторського права та дотримання його вимог у процесі художньої комунікації.</p>
--	--	--

Прикінцева частина

1. Оцінювання. Вибір форм, змісту і способів поточного та підсумкового оцінювання результатів навчання здійснюється педагогічними працівниками закладу освіти залежно від дидактичної мети. Зважаючи на особливості змісту та види навчальної діяльності, передбачені модельною навчальною програмою «Мистецтво. 5-6 класи (інтегрований курс)», поточне та підсумкове оцінювання може здійснюватись із застосуванням таких основних форм і способів:

- практичної, зокрема шляхом виготовлення художніх виробів, виконання мистецьких творів, імпровізації, планування та реалізації проєктів тощо;
- цифрової, зокрема шляхом тестування в електронному форматі;
- усної, зокрема шляхом створення та виконання усних творів, індивідуального, групового та фронтального опитування.

Оцінювання має бути зорієнтованим на:

1) очікувані результати навчання на відповідному етапі освітнього процесу. Орієнтирами для оцінювання якості засвоєння інтегрованого курсу «Мистецтво» є державні вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки учнів 5-6 класів;

2) ключові компетентності, які реалізуються через компетентнісний потенціал мистецької освітньої галузі. Для мистецької освіти провідного значення набуває формування культурної компетентності учнів;

3) наскрізні вміння, а саме: читати з розумінням; висловлювати власну думку в усній і письмовій формі; критично та системно мислити; логічно обґрунтовувати позицію; діяти творчо; виявляти ініціативу; конструктивно керувати емоціями; оцінювати ризики; приймати рішення; розв'язувати проблеми; співпрацювати з іншими.

Оцінювання результатів навчання учнів з особливими освітніми потребами здійснюється з урахуванням індивідуального навчального плану.

2. Засобами навчання за модельною навчальною програмою є підручники і навчальні посібники, довідкові, аудіо- та візуальні джерела інформації, мультимедійні засоби навчання та контролю засвоєння змісту інтегрованого курсу «Мистецтво. 5-6 класи», технічні засоби для відтворення музики, музичні інструменти (за можливістю), матеріали та інструменти для образотворчої діяльності – малювання, ліплення, виготовлення аплікацій тощо.

Список використаних джерел

1. Закон України про освіту (2017) [Електронний ресурс]. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>
2. Державний стандарт базової середньої освіти від 30 вересня 2020 р. № 898 [Електронний ресурс]. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/898-2020-%D0%BF#n16>
3. Державний стандарт початкової освіти, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 21 лютого 2018 р. № 87 [Електронний ресурс]. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/87-2018-%D0%BF#Text>
4. Ключові компетентності для навчання протягом життя (Рамкова програма щодо оновлених ключових компетентностей для навчання протягом життя) [Електронний ресурс]. URL: <http://dlse.multycourse.com.ua/ua/page/15/53>
5. Нова українська школа [Електронний ресурс]. URL: <https://mon.gov.ua/ua/tag/nova-ukrainska-shkola>
6. Нова українська школа: концептуальні засади реформування нової української школи [Електронний ресурс]. URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/nova-ukrainska-shkola-compressed.pdf>

